

Jana Plecerová, Maxmilián Wratislaw, Wratislawové z Mitrovic a jejich panství

Dírná. Praha, PedFUK, 2006. Stran 93.

Autorka si zvolila neobvyklé téma diplomní práce, ke kterému hledáme v rámci souboru diplomních prací, zpracovaných dosud na katedře, jen velmi těžko nějakou paralelu. Objektem jejího zájmu se stal český šlechtický rod o poměrně výrazné tradici i jeho dlouhodobé venkovské sídlo. Výraznou míru pozornosti věnovala zatím poslednímu významnému příslušníkovi tohoto rodu, a jeho osudům spjatým po většinu života se socialistickým Československem. Uvědomoval jsem při prvních konzultacích o tomto záměru určité nesnáze spojené se zpracováním tak různorodé tematiky, nechtěl jsem však zrazovat diplomantku od volby tématu, ke kterému přistupovala s evidentní chutí. Musím však konstatovat, že při bližším vymezování možné podoby práce jsem se vícekrát ocitl jako vedoucí v rozpacích.

Problémem je především minimální míra pokusu o odborné vymezení tematiky vývoje české šlechty v druhé polovině 20. století. S tím souvisí skutečnost, že po r. 1989 se takovými atraktivními tématy nejednou obírají neprofesionálové, kterým nejde o odborné zpracování tematiky, ale o nalezení atraktivností a senzací. Autorka si tuto skutečnost uvědomovala, což prokazuje poměrně obsáhlá kapitola práce věnovaná pramenům a literatuře. Výsledkem široce založeného pátrání bylo vymezení velmi rozsáhlého okruhu prací od knižních titulů až po některé materiály regionálního tisku z doby po r. 1989. Poněkud více pozornosti mělo být věnováno charakterizaci zápisků Maxmiliána Wratislawa zmíněných na s. 9 - užitečné by byly bližší údaje o rozsahu tohoto textu a o okruhu otázek, které jsou v něm probírány.

Zvláště složitým úkolem bylo rozčlenění faktického materiálu o Wratislawech do několika kapitol tak, aby se jejich text nepřekrýval, a aby se jednotlivé kapitoly pokud možno logicky doplňovaly. Tomuto nebezpečí se nepodařilo s plným úspěchem zabránit. Ostatně i chvályhodný pokus zabývat se problémy prehistorie celého rodu musel narazit na řadu koncepčních problémů, protože si česká medievistika této problematiky povšimla jen v malém rozsahu.

Každá z hlavních tří částí práce (o Dírné, rodu Wratislawů resp. Maxmiliánu Wratislavovi) narazila na určité interpretační problémy. V místopisné partii, která je mému vlastnímu zájmovému vymezení nejbližší, se např. podařilo nashromáždit poměrně značné množství údajů, ale zejména u popisu období po r. 1850 se podobu soužití rodu s Dírnou nepodařilo upřesnit do té míry, která by byla žádoucí, přestože autorka pracovala snad se všemi dostupnými materiály vypracovacího charakteru. Zde zůstává otevřena otázka míry dochování a zpracování obecního archivu, jehož písemnosti by snad na určité otázky daly úplnější odpověď,

Pochválit je třeba autorku za snahu vytěžit z pramenů různého typu výrazný obraz osobnosti, v níž pokračovala tradice rodu na české půdě v posledním půlstoletí. Obraz Maxmiliána Wratislawa a okolností jeho života nabývá poměrně výrazných kontur a může se stát východiskem podrobnějšího zpracování, do kterého by měly být zapojeny ještě další prameny.

Práci přes všechny uvedené i drobnější dílčí nedostatky doporučuji k obhajobě. Vzhledem k obtížnosti úkolu i prokazatelnému úsilí autorky o jeho řešení a splnění zadaných úkolů navrhuji, aby byla hodnocena známkou „velmi dobře,“ pro definitivní rozhodnutí bude však jistě podstatný i průběh vlastní obhajoby.

V Praze 8. května 2006

dr. Bohdan Zilinskyj